Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imħallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Dip Matr., (Can)

Appell Nru: 165 / 2018

Il-Pulizja

Vs

Aldo Tanti

Illum 15 ta' Settembru, 2020

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellanti, Aldo Tanti detenur tal-karta tal-identita Maltija 45168 M, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

Mix-xahar ta' Lulju, 2017 sa Ottubru, 2017, gewwa l-Gzejjer Maltin b' diversi atti maghmulin minnu, ukoll jekk fi zminijiet differenti, kisru l-istess disposizzjoni tal-Ligi u gew maghmula b' rizoluzzjoni wahda, dawn l-atti jitqiesu bhala reat wiehed imsejjah reat kontinwat:

1. Naqas li jaghti lil Isabella Tanti, is-somma ta' 500 ewro ta' kull xahar, ffissata minn dik il-Qorti jew stipulate fil-kuntratt bhala manteniment ghal uliedu u / jew martu, fi zmien hmistax il-jum minn dak il-jum li fih, skond l-ordni jew dak il-kuntratt kellha tithallas is-somma.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali ta' nhar is-26 ta' Marzu, 2018, fejn il-Qorti li rat l-Artikoli 18 u 338 (z) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Wara li semghet lill-partijiet jittrataw fuq il-piena li setghet inghatat lill-imputat;

Fuq ammissjoni din il-Qorti sabet lill-imsemmi imputat hati tal-akkuzi kif dedotti mill-Prosekuzzjoni w ikkundannatu ghal zhrejn detenzjoni.

Il-Qorti fissret fi kliem car, il-portata ta' din is-sentenza lill-imputat.

Rat ir-rikors tal-appell tal-appellant Aldo Tanti, prezentat fir-registru ta' din l-Onorabbli Qorti nhar il-5 ta' Frar, 2018, fejn talab lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha tilqa' dan l-appell billi filwaqt li **TIKKONFERMA** l-parti tas-sentenza fejn sabet lill-appellant hati tal-imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu, **TIRRIFORMA** s-sentenza appellata fil-parti tal-piena inflitta u dan billi minflok timponi piena aktar ekwa u gusta ghac-cirkostanzi tal-kaz.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellati.

Rat l-atti kollha tal-kaz.

Rat illi l-aggravji huma cari u manifesti u jikkonsistu fis-segwenti:

Illi l-esponenti appellant ser ikun qieghed jinterponi dan l-umil appell mill-piena erogata fil-konfront tieghu.

A. **<u>Piena Eccessiva</u>**

Illi l-esponenti appellant qieghed jibbaza dan l-appell tieghu fuq il-piena erogata fil-konfront tieghu hu qieghed jilmenta illi l-piena erogata mill-ewwel Qorti u cioe' dik ta' **xahrejn prigunerija** hija wahda sproporzjonata u eccessiva tenut kont tac-cirkostanzi.

Illi bid-dovut rispett kollu meta l-Ewwel Onorabbli Qorti giet sabiex tikkunsidra dwar il-piena, ikkunsidrat **biss** illi reati ta' dan it-tip ma ghandhomx ikunu accettati. L-Ewwel Onorabbli Qorti, bir-rispett kollu naqset milli tikkunsidra punt importanti **HAFNA**; **U CIOE' ILLI L-ESPONENTI APPELLANT, MA GHANDU L-EBDA TIP TA' PROBLEMI MAL-GUSTIZZJA.** Illi anke' kieku stess l-esponent kellu xi kundanni precedenti kellu jinghata l-opportunita' mill-Qrati illi jirriforma ruhu; AHSEB U ARA META L-APPELLANT HUWA CITTADIN IDONEJU.

Illi filfatt, sahansitra gie spjegat lill-Ewwel Onorabbli Qorti illi l-esponent, prezentement, jinsab fl-impossibbilita' li jhallas manteniment lil martu, tenut kont tal-fatt illi qieghed jghix fuq il-penzjoni tal-invalidita' peress illi tant il-qaghda medika tieghu spiccat u marret lura, li lanqas biss ghadu tajjeb biex jahdem. Illi l-esponent ma hux qieghed jghix bil-penzjoni tal-invalidita' b'kapricc, izda ghaliex hu jinsab mahkum minn dipressjoni qawwija hafna, tant li anke' sahtu marret lura u ta' spiss jinqalawlu kumplikazzjonijiet medici.

Illi minkejja l-fatt li l-esponent ma kellu ebda ghazla ohra ghajr li jammetti ghall-imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu, l-Ewwel Onorabbli Qorti kellha alternattivi ohrajn bhala sentenza fil-konfront tal-esponentl. Illi bid-dovut rispett, jekk l-esponent ikun gewwa l-habs, dan ma hu se jghin xejn u lil hadd u dan peress li l-ewwelnett l-esponent lanqas biss huwa postu l-habs, t-tieni, il-qaghda medika tieghu ser tkun ta' detriment kbir ghalih u barra minn hekk, il-*parte civile* Isabella Tanti ma hi ser taghmel l-ebda gwadan minn dan kollu. **Ghaldaqstant, il-fatt illi l-esponent gie ikkundannat ghal xahrejn prigunerija, hija piena eccessiva fil-konfront tieghu.**

Illi fl-umli fehma tal-esponent l-Ewwel Qorti, ma tatx l-importanza misthoqqa lill-aspett riformattiv, u ghalhekk il-piena inflitta, kemm fil-kwalita' taghha, u sussidjarjament u minghajr pregudizzju, fil-kwantita, ma tohloqx bilanc bejn l-aspett retributtiv u dak riformattiv, tant accenat u accettat, fil-kuncett ta' gustizzja kriminali fiz-zminijiet ta' llum.

Il-Qorti u l-gurisprudenza nostrana **<u>DEJJEM</u>** ghalmitna illi l-ewwel haga illi ma ghandha tipprova taghmel il-Qorti, meta tinstab htija, hija li tirriforma lill-hati, u timponi biss piena karcerarja meta ma jkunx hemm toroq alternattivi; **<u>specjalment persuna b'fedina penali nettissima!!</u>**

Illi bosta drabi l-Qrati sahqu fuq il-bzonn ta' piena li ghandha tkun mezz riformattiv, a skapitu tal-mezz deterrent fil-piena. Fil-fatt fis-sentenza **<u>Il-Pulizija vs. Stephen Spiteri</u>** moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-tnejn u ghoxrin (22) ta' Settembru tas-sena elfejn u tlieta (2003), il-Qorti qalet illi:

> Konsiderata l-piena bhala mezz ta' riforma tal-imputat fl-interess tieghu u tas-socjeta', izjed u izjed din il-piena karceraja tidher inadatta. Infatti, permezz taghha, tifel ta' kondotta sa issa tajba, u li diga', bil-fatti, wera' soghba tarreat li ghamel, ser jinxtehet ghal soggorn ma' nies li fil-maggjoranza taghhom huma delinkwenti recidivi multipli (l-appellant f'dal kaz mhux recidiv). B'hekk minflok jigi riformat, hemm il-possibilta' illi huwa jiehu lezzjonijiet fid-delinkwenza ... tara illi huwa opportun illi inehhi l-impressjoni illi l-iskop tal-ligi kriminali u talpiena huwa biss illi jkun ta' deterrent biex jghallem lil dak li jkun illi 'crime does not pay'. Huwa certament kuncett illi ghamel zmien u kien il-kuncett predominanti, pero llum ilkuncett m'huwiex aktar ta' piena retributtiva, imma ta' sistema restorattiva, fejn anke jekk hu possibbli u safejn hu possibbli, u tenut kont anki tac-cirkostanzi kollha tal-kaz, kif ukoll tal-precedenti kriminali tal-imputat, isir tentattiv biex mhux biss issir rikonciljazzjoni bejn l-agent tad-delitt u l-vittma li tkun sofriet danni u anke sofferenzi ohrajn, imma anki illi jkun hemm possibilita' illi dak li jkun jigi nformat u jikkonvinci ruhu illi ghandu jsegwi t-triq it-tajba.

Illi inoltre ssir referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs. Terry Graham</u>**, datata hamsa u ghoxrin (25) ta' Marzu tas-sena elfejn u erbatax (2014) fejn allavolja l-Qorti sabet htija tal-appellant ghall-akkuza ta' traffikar irriteniet:

> Illi l-fedina penali tal-appellant tindika li l-ahhar darba li hu gie misjub hati f'dawn il-Qrati kien fl-10 ta' Ottubru, 2005 fuq incident, dwar il-pussess ta' droga, li jmur lura ghall-20 ta' April, 2000. Ovjament, hemm dan l-appell li jirrigwarda incident li gara fl-1 ta' Marzu, 2008. Ghalhekk, fuq medda ta' tmien snin dan hu t-tieni kaz li ghandu l-appellant. Illum, l-appellant qed jahdem bi profitt u mix-xhieda ta' l-imghallem tieghu johrog messagg pozittiv li dina l-Qorti ma tistax ma tiehdux in konsiderazzjoni. Jekk verament irridu r-riforma ta' bniedem li hu mahkuma mill-vizzju tad-droga t-triq li tghaddi mill-habs ma tizra ebda riforma fih. Irridu nkunu ta' idejat wiesghin u nghinu, f'dan il-kaz lill-appellant, biex dawn in-nies jistghu jiehdu posthom fissocjeta' u ma jigux konsiderati bhala theddida lis-socjeta'. Dan li qed jinghad diga' ntqal minn din il-Qorti diversament presjeduta meta ndikat 'a window of opportunity'. L-appellant sabha fix-xoghol. Din il Qorti tittama li l-fiducja li qed taghti lillappellant jissarraf pozittivament.

Fis-sentenza fl-ismijiet ta' **<u>Il-Pulizija vs Charlot Aquilina</u>**, deciza mil-Onorabbli Qorti tal-Magistrati fis-sebgha (7) ta' Novembru, tas-sena elfejn u tmienja (2008) il-Qorti sahqet fuq il-bzonn, illi persuna **ghandha tinghata cans iehor fil-hajja taghha**, la darba turi car illi hemm ir-rieda ta' bidla.

> Ghal finijiet ta' piena il-Qorti kkunsidrat bir-reqqa kollha dovuta is-Social Inquiry Report esebit a fol. 104 et sequitur tal-process minn fejn jirrizulta li l-imputat kellu trobbija instabbli**, li huwa kellu problema serja ta' abbuz mid-droga… u li huwa ilu ma jabbuza mid-droga b'mod kontinwu ghal dawn l-ahhar erba' snin… li tul dawn l-ahhar erba' snin kienu qed isiru urine sample tests lill-imputat u dawn dejjem irrizultaw fin-negattiv**… Il-Qorti wara li kkunsidrat dan kollu jidrilha li ghalkemm mill-fedina penali tal-imputat jirrizulta li huwa inghata opportunitajiet rega' qabad it-triq il-hazina ghaliex kien ghadu jabbuza mid-droga, irrizulta wkoll li dawn l-incidenti jirrisalu ghal qabel is-sena 2003, u cioe' ghal qabel ma l-imputat beda u ttermina b'success il-programm residenzjali, **u ghalhekk l-imputat ghandu jinghata l-ahhar opportunita' sabiex jirriforma ruhu u jaqbad**

definittivament it-triq it-tajba specjalment meta wiehed jikkunsidra li llum il-gurnata l-imputat oltre li ttermina b'success il-programm residenzjali **ghandu xoghol stabbli u anki hajja familjari wkoll pjuttost stabbli.**

Fis-sentenza, **Il-Pulizija vs Ritmar Hatherly u Justin Farrugia**, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fid-9 ta' Ottubru, 2008, il-Qorti, filwaqt li ghamlet referenza ghal xi kazijiet ohra qalet hekk:

> Issa, ghalkemm huwa veru li qorti ghandha dejjem toqghod attenta li ma tizvalutax il-mizuri mhux karcerarji a disposizzjoni taghha b'applikazzjoni taghhom bl-addocc u minghajr ma tiehu kont xieraq tal-antecedenti penali ta' dak li jkun, mill-banda l-ohra s-semplici fatt li persuna tkun precedentement inghatat probation jew conditional discharge ma jfissirx necessarjament li ma tkunx tista', jew li m'ghandhiex, fil-kazijiet li jikkwalifikaw terga' tinghata probation jew conditional discharge jew tigi applikata fil-konfront taghha xi mizura ohra taht il-Kap. 446.

F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li nghad fis-sentenza taghha tat-18 ta' Jannar 2001 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. George Farrugia:**

> "Issa, huwa veru li l-appellat ghandu fedina penali li ftit din il-Qorti rat bhalha. Bizzejjed jinghad li dina l-fedina penali tiehu xejn anqas minn 42 faccata. L-appellat illum ghandu erbghin sena, u f'dawn l-erbghin sena huwa kellu xejn anqas minn 77 kundanna mill-Qrati ta' Gustizzja Kriminali. Kien hemm xi okkazzjonijiet fis-snin sebghin u fil-bidu tassnin disghin meta l-qrati applikaw fil-konfront tieghu sia l- Artikolu 5 kif ukoll l-Artikolu 9 tal-Kap. 152; il-bqija talkundanni, pero`, jinvolvu multi u habs…"Apparti li din il-Qorti ma tistax taqbel ma' l-Avukat Generali fejn dan jghid li s-sitwazzjoni ta' l-appellat hija "irriversibbli" – fil-fehma tal-Qorti hija l-mewt biss li ggib stat jew sitwazzjoni ta' irriversibilita` assoluta – anqas ma tista' din il-Qorti tikkondividi l-fehma ta' l-Avukat Generali li Ordni ta' Probation hu indikat biss ghal "first offenders" zghazagh. **Anke fil-kaz ta' persuna ta' eta` mhux zghira u li forsi hu recidiv, tista' titfacca fil-hajja ta' dik il-persuna a window of opportunity li permezz taghha jkun jista' jinkiser ic-ciklu ta' kundanni u ta' prigunerija.**

Finalment, b'relevanza ghal dan l-aggravju l-appellant jirrileva illi kif intqal mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs Publius Said</u>** deciza fid-disgha (9) ta' Lulju tas-sena elfejn u tlieta (2003) u f'diversi sentenzi sussegwenti:

> l-ghan ewlieni tal-legislatur meta introduca din il-kontravenzjoni (referenza ghar-reat kontravenzjonali kontemplat fl-artikolu 338(z) tal-Kap 9 xi ftit tas-snin ilu kien li jgib pressjoni fuq persuni li jkunu riluttanti li jhalsu manteniment lid-dipendenti taghhom u mhux li jippunixxi biss ghall-ksur tal-ordnijiet tal-Qrati, li kif intqal ghandhom dejjem jigu obduti u osservati skrupolozament.

Illi ghaldaqstant, l-esponent umilment jissottometti illi l-piena erogata fil-konfront tieghu hija eccessiva u sproporzjonata, iktar u iktar meta l-Qrati taghna taw cans u diversi opportunitajiet ohra lill-persuni illi kellhom fedina penali kkulurita u kienu sahansitra recedivi.

Rat l-atti kollha tal-kawza u partikolarment dak li gie verbalizzat seduta stante nhar l-1 ta' Settembru, 2020 u cioe li l-kwistjoni bejn il-partijiet giet transatta civilment u li l-kwerelanti m ghandhiex aktar pretensjonijiet kontra zewgha l-appellant. In oltre semghet lill-kwerelanti Isabella Tanti tghid li ma tixtieqx tixhed kotnra zewghha u li qed tirrinunzja ghal kul azzjoni kriminali fil-konfront tieghu.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant ezebita mill-prosekuzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Ikkunsidrat,

Rat l-affidavit ta **RPC 3116 Rita Mercieca** esebit fl-atti fejn kkonfermat li l-kwerelanti Isabella Tanti kienet ghamlet rapport li zewghha l-appellant ma kienx hallasha l-manteniment dovut ghax xhur ta' Lulju, Awwissu, Settembru u Ottubru 2017 meta dan kien obbligat li jghamel dan skond digriet mahrug mill-Qorti tal-Familja, rikors numru 20/2105RGM.

Rat dak li gie verbalizzat fl-atti quddiem l-ewwel Qorti nhar is-26 ta' Marzu 2018[1] u cioe' fejn l-appellant irregistra ammissjoni ghal akkuza kif dedotta fil-konfront tieghu.

Rat li tali ammissjoni ma tistax tigi irtirata f'dan l-istadju.

Illi pero' statne li l-kwerelanti iddikajrat li m'ghandhiex pretensjonijiet ulterjuri kontra zewgha l-appellant u rat li thalset ghas-saldu civilment ghal- pretensjonijiet finanzjarji taghha u rat li tixtieq tirrinunzja ghall-azzjoni kriminali ghalkemm dan mhux possibli stnate li l-akkuza hija wahda ta' ordni tpubblika din il-Qorti ser tara li jkun hemm temperament fil-piena.

Ghaldaqstant din il-Qorti qeda tikkonferma is-sentenza ta' l-ewwel Qorti fejn sabet lill-appellant hati tal-akkuza pero stante li hawn kambjament fi-ccirkostanzi tal-kaz sejra tirevoka u thassar il-piena imnflitta mill-ewwel Qorti u minflok sejra tikkundannah tweddiba ai termini tal-artikolu 7 (2)(c) tal-Kodici Kriminali, Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta

(ft) Consuelo Scerri Herrera

Imhallef

VERA KOPJA

Franklin Calleja

Deputat Registratur

[1] Fol. 11